

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind modificarea Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autor: Ministerul Afacerilor Interne.

Alte autorități publice participante: Inspectoratul General al Poliției; Inspectoratul General de Carabinieri; Inspectoratul de management operațional;

Experți străini antrenați: Radu Gavriș, expert contractat de Ministerul Afacerilor Interne prin intermediul Fundației Soros.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul legal din care rezultă prezentul proiect de lege reprezintă:

1. pct. 84 din Capitolul 24 al Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023;

2. acțiunea nr. 1.1.1. din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022 – 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 913/2022; Aceste acțiuni constau în regionalizarea capacităților sistemului de ordine și securitate publică, în vederea asigurării unui răspuns profesionist, eficient și rapid.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Prezentarea situației curente în domeniu:

În prezent, Poliția Republicii Moldova este reprezentată în teritoriu de un număr neîndreptățit de mare de entități teritoriale de poliție. Desfășurând ideea precedentă, în Republica Moldova, cu o populație de 2,6 mil. de locuitori, activează circa 34 de Inspectorate teritoriale de Poliție, 2 Direcții de poliție – în mun. Chișinău și în UTA Găgăuzia și câteva subdiviziuni specializate: Inspectoratul național de securitate publică, Inspectoratul național de investigații și Brigada cu destinație specială „Fulger”.

În același timp, în România, cu o populație de mai mult de 19 mil. locuitori și o suprafață de 7 ori mai mare ca a Republicii Moldova, sunt 41 inspectorate județene de poliție și o Direcție de poliție a capitalei București.

O simplă analiză a densității populației în raioanele țării ne arată că un raion din Republica Moldova cuprinde o populație de la 28000 locuitori până la 125000 locuitori. Astfel, în mediu, raionul cuprinde o populație de circa 70000 locuitori, care este deservită de Inspectoratele de poliție teritoriale.

Întorcându-ne la exemplul României, se poate observa că un județ cuprinde de la 220000 locuitori până la 700000 locuitori. Prin urmare, în mediu, un Inspectorat județean de poliție din România deservește circa 400000 locuitori.

Adițional, se menționează că, în România, raportul dintre numărul de polițiști per 100000 de locuitori este 1 polițist la 307 locuitori (325,7 polițiști la 100000 de locuitori).

Mai mult ca atât, potrivit Biroului de Statistică al Uniunii Europene - Eurostat, în Uniunea Europeană raportul dintre numărul de polițiști per 100000 de locuitori este 1 polițist la 298 locuitori (335,3 polițiști la 100000 de locuitori).

În acest context, este important de menționat că, potrivit pct. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, s-a stabilit că efectivul-limită al Inspectoratului General al Poliției și al subdiviziunilor specializate

și teritoriale ale acestuia este de 9126 de unități, inclusiv organul central de administrare 220 de unități, dintre care 214 unități funcționari publici cu statut special și 6 unități funcționari publici.

Totodată, potrivit datelor publicate pe pagina oficială a Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, la 01.01.2023, populația Republicii Moldova este de 2512.8 mil. Prin urmare, în Republica Moldova, raportul dintre numărul de polițiști per 100000 de locuitori este 1 polițist la 275 locuitori (363,6 polițiști la 100000 de locuitori). Așadar, din punct de vedere numeric, Republica Moldova se regăsește în categoria medie a statelor europene referitor la raportul dintre numărul de polițiști per 100000 de locuitori.

Viteza de reacționare la cazurile de urgență și competența de gestionare a dosarelor:

Este evident că cetățeanul de rând percepe Poliția drept o autoritate unică, angajatul căreia poate și trebuie să intervină oriunde și oricând se produce o situație ieșită din comun. Pentru cetățean și oricare altă persoană nu există percepții de limitare de competență a Poliției în funcție de un teritoriu deservit de o entitate polițienească.

Realmente, se poate întâmpla ca polițistul aflat la o distanță mai mică de locul faptei să nu intervină, fiindcă locul faptei este situat în circumscripția altui raion, urmând să intervină polițistul care de fapt se află la o distanță mai mare de locul faptei, dar care este angajat al Inspectoratului de poliție teritorial în raza căruia a fost comisă fapta. În aceste situații, este evident că o astfel de intervenție polițienească va fi una mai întârziată, decât s-ar fi putut în realitate.

Excluderea condiției de competență teritorială pe nivel de raion v-a oferi posibilitate de a exclude influența factorilor artificiali care fac posibilă întârzierea reacției la apelurile de urgență a cetățenilor.

La fel, unul din factorii care urmează să asigure reacționarea la apelurile de urgență este dezvoltarea sistemului „112”.

În tabelul de mai jos se poate vedea timpul de reacție la apelurile 112, în funcție de unitatea administrativ teritorială a Republicii Moldova:

Timpul mediul de reacție a Poliției teritoriale

	Denumire inspectorat	Apeluri 112/2023	Apeluri 112 per zi/2023	Număr de patruli în inspectorate (actualmente)	Media / 1 patrulă vs. apeluri 112/zi	Timpul mediu de reacționare, h/min/sec
1.	Inspectoratul de poliție Bălți	9754	26.7	5	5.3	0:15:28
2.	Inspectoratul de poliție Soroca	4089	11.2	2	5.6	0:27:07
3.	Inspectoratul de poliție Fălești	3477	9.5	2	4.7	0:27:54
4.	Inspectoratul de poliție Drochia	3115	8.5	2	4.2	0:27:20
5.	Inspectoratul de poliție Sîngerei	2852	7.8	1	7.8	0:31:32
6.	Inspectoratul de poliție Florești	2691	7.3	2	3.6	0:26:12
7.	Inspectoratul de poliție Edineț	2356	6.4	2	3.2	0:26:03
8.	Inspectoratul de poliție Rîșcani	2104	5.7	2	2.8	0:29:00
9.	Inspectoratul de poliție Briceni	2103	5.7	1	5.7	0:25:19
10.	Inspectoratul de poliție Dondușeni	1917	5.2	1	5.2	0:22:40
11.	Inspectoratul de poliție Glodeni	1547	4.2	1	4.2	0:25:09
12.	Inspectoratul de poliție Ocnița	1475	4	1	4	0:27:31
13.	Inspectoratul de poliție Orhei	8058	22	2	11	0:40:38
14.	Inspectoratul de poliție Ungheni	5084	13.9	2	6.9	0:32:30
15.	Inspectoratul de poliție Hîncești	4781	13	2	7.5	0:41:50
16.	Inspectoratul de poliție Strășeni	4319	11.8	1	11.8	0:39:53

17.	Inspectoratul de poliție Ialoveni	4068	11.1	1	11.1	0:38:30
18.	Inspectoratul de poliție Călărași	3101	8.4	1	8.4	0:42:14
19.	Inspectoratul de poliție Nisporeni	3066	8.4	1	8.4	0:36:27
20.	Inspectoratul de poliție Telenești	2923	8	1	8	0:40:55
21.	Inspectoratul de poliție Rezina	2798	7.6	2	3.8	0:32:44
22.	Inspectoratul de poliție Șoldănești	2589	7	2	3.5	0:34:19
23.	Inspectoratul de poliție Cahul	4168	11.4	2	5.7	0:33:29
24.	Inspectoratul de poliție Cantemir	3060	8.3	1	8.3	0:38:13
25.	Inspectoratul de poliție Leova	2364	6.4	1	6.4	0:38:21
26.	Inspectoratul de poliție Cimișlia	2344	6.4	1	6.4	0:43:17
27.	Inspectoratul de poliție Basarabeasca	1016	2.7	2	1.3	0:31:25
28.	Inspectoratul de poliție Taraclia	768	2.1	1	2.1	0:41:06
29.	Inspectoratul de poliție Anenii Noi	4820	13.2	2	6.6	0:36:46
30.	Inspectoratul de poliție Criuleni	3653	10	2	5	0:43:45
31.	Inspectoratul de poliție Căușeni	3582	9.8	2	4.9	0:38:11
32.	Inspectoratul de poliție Ștefan-Vodă	2160	5.9	1	5.9	0:32:11
33.	Inspectoratul de poliție Dubăsari	1304	3.5	3	1.1	0:27:10
34.	Inspectoratul de poliție Bender	71	0.2	2	0.1	0:26:33

Subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne ce funcționează pe principiul regionalizării:

La moment, autoritățile administrative și instituții din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, precum Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Inspectoratul General pentru Migrație activează pe bază de structuri teritoriale regionale (principiul regionalizării).

În structura Inspectoratului General al Poliției de Frontieră funcționează 4 direcții regionale: Direcția regională a poliției de frontieră Nord, Direcția regională a poliției de frontieră Sud, Direcția regională a poliției de frontieră Est și Direcția regională a poliției de frontieră Vest. Acestea dețin personalitate juridică și au în subordine un număr variabil de Sectoare de poliție de frontieră, în funcție de mărimea zonelor de responsabilitate.

Direcțiile regionale ale poliției de frontieră dețin efective între 485 și 926 ofițeri și subofițeri, cu mult mai mari numeric în comparație cu inspectoratele de Poliție. Activitățile administrative (*resursele umane, servicii de contabilitate, logistică, servicii de coordonare, management operațional, analiză de risc, comunicare publică, etc.*) se realizează de Direcțiile regionale ale poliției de frontieră.

Un alt exemplu de activitate bazat pe principiul regionalizării îl constituie Inspectoratul General pentru Migrație, care are în subordinea sa trei structuri teritoriale și anume: Direcția regională „Nord”, Direcția regională „Centru” și Direcția regională „Sud”. La fel, ca în cazul precedent, întreaga activitate a resurselor umane, servicii de contabilitate, servicii de logistică, managementul operațional și analiza de risc sunt gestionate de către Direcțiile regionale, care asigură și coordonarea operațională generală. Aceiași formulă este valabilă pentru Inspectoratul General de Carabinieri.

Excepție constituie doar poliția, care potrivit Legii 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul Polițistului activează pe bază de structuri operaționale la nivel de raion, impunând existența structurilor polițienești raionale.

Funcționarea altor autorități publice din Republica Moldova pe principiul regionalizării:

În Republica Moldova funcționează în sistem regionalizat o serie de entități de aplicare a legii. Dintre acestea prezintă relevanță următoarele:

Instanțele judecătorești:

- 1) Judecătoriile sect. Centru, sect. Buiucani, sect. Rîșcani, sect. Botanica și sect. Ciocana au fuzionat prin contopire, formând Judecătoria Chișinău;
- 2) Judecătoriile Fălești și Sângerei au fuzionat cu Judecătoria Bălți;
- 3) Judecătoria Bender a fuzionat cu Judecătoria Anenii Noi;
- 4) Judecătoriile Basarabeasca și Leova au fuzionat cu Judecătoria Cimișlia;
- 5) Judecătoriile Briceni, Dondușeni și Ocnița au fuzionat cu Judecătoria Edineț;
- 6) Judecătoriile Cantemir și Taraclia au fuzionat cu Judecătoria Cahul;
- 7) Judecătoria Călărași a fuzionat cu Judecătoria Strășeni;
- 8) Judecătoria Ștefan-Vodă a fuzionat cu Judecătoria Căușeni;
- 9) Judecătoriile Ceadâr-Lunga și Vulcănești au fuzionat cu Judecătoria Comrat;
- 10) Judecătoria Dubăsari a fuzionat cu Judecătoria Criuleni;
- 11) Judecătoriile Rîșcani și Glodeni au fuzionat cu Judecătoria Drochia;
- 12) Judecătoria Florești a fuzionat cu Judecătoria Soroca;
- 13) Judecătoria Ialoveni a fuzionat cu Judecătoria Hîncești;

14) Judecătoria Nisporeni a fuzionat cu Judecătoria Ungheni;

15) Judecătoriile Șoldănești, Rezina, Telenești au fuzionat cu Judecătoria Orhei;

Centrul Național Anticorupție, de asemenea, nu reprezintă o excepție de la această regulă dispunând de trei subdiviziuni teritoriale:

1) Direcția teritorială „Centru”, cu sediul în municipiul Chișinău, deservește raioanele Strășeni, Ialoveni, Anenii Noi, Dubăsari, Căușeni, Ștefan-Vodă, Hîncești, Nisporeni, Călărași, Orhei, Rezina, Criuleni și municipiul Chișinău.

2) Direcția generală teritorială „Nord”, cu sediul în municipiul Bălți, deservește raioanele Briceni, Ocnîța, Edineț, Dondușeni, Soroca, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Florești, Fălești, Sîngerei, Telenești, Ungheni, Șoldănești și municipiul Bălți.

3) Direcția generală teritorială „Sud”, cu sediul în orașul Cahul, deservește raioanele Taraclia, Cahul, Cantemir, Basarabeasca, Leova, Cimișlia și UTA Găgăuzia.

Necesitatea regionalizării Poliției

La ziua de azi, cadru organizatoric și funcțional al Poliției, îndeosebi la nivel teritorial, nu mai corespunde necesităților manageriale, operative, administrative, de gestiune și utilizare a resurselor, precum și privind cooperarea în cadru instituțional și cu alte structuri de aplicare a legii.

Sistemul actual nu permite folosirea eficace și eficientă a forțelor și mijloacelor, provoacă risipă de resurse și nu favorizează dezvoltarea capacităților administrative și operaționale la nivel teritorial. Cauza este fragmentarea organizatorică și funcțională a numărului mare de corespondenți teritoriali ai Inspectoratului General al Poliției (*fapt ce afectează negativ conducerea și coordonarea*), precum și îndeplinirea sarcinilor trasate Inspectoratelor de poliție teritoriale sau a celor colaterale activității polițienești.

În cadrul Inspectoratului General al Poliției, așa cum s-a menționat mai sus, funcționează în condiții bune diferite structuri regionalizate, experiență pozitivă ce poate fi generalizată. De exemplu, Inspectoratul național de investigații cuprinde aparatul central, 7 direcții, dintre care 2 regionale „Nord” și „Sud”, 2 subdiviziuni specializate Centrul pentru combaterea traficului de persoane și Centrul pentru combaterea crimelor informatice. Direcțiile regionale „Nord” și „Sud” dețin efective de 20 și respectiv 9 polițiști.

Această formulă de activitate este valabilă, cum s-a menționat mai sus și altor structuri din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Regionalizarea activității Poliției este adecvată particularităților geografice, demografice, economico-sociale, operative și de altă natură din Republica Moldova și asigură optimizarea sistemului dual de ordine și securitate publică.

Arhitectura actuală a Inspectoratului General al Poliției, reglementată de Legea nr. 320/2012 cu privire la Poliție și statutul polițistului, creează o serie de probleme funcționale, dintre care:

1. Dictează, per ansamblu pe țară, o pondere stabilă a funcțiilor administrative (*de birou*). Astăzi în mod neapărat trebuie să dispunem de 34 de șefi de inspectorate și neapărat de 34 șefi-adjuncți de inspectorate, așa cum și neapărat de 34 de șefi de secții de urmărire penală și 34 șefi de secții de investigație, dar și alte multe categorii de funcții de șefi;

2. Lucrurile stau la fel și la capitolul funcții administrativ-logistice, care nu sunt direct legate de activitatea polițienească. Drept urmare, deși numărul de polițiști pare a fi unul mare, realmente numărul funcțional de polițiști este mic, deoarece ierarhia și structura

funcțională a fiecărui inspectorat raional „înghite” funcții pentru necesități administrative, logistice și de altă natură.

Pentru exemplu, la moment, în Inspectoratul de poliție Bălți, care are efectivul cel mai numeros – 276 unități, personalul administrativ de conducere constituie 11 unități de personal; efectivul responsabil de probleme de resurse umane – 5 unități de personal, contabilitatea – 3 unități de personal, logistică – 1 unitate de personal, asistență juridică – 1 unitate de personal, comunicații – 1 unitate de personal, serviciul presă – 3 unități de personal, secretariat – 3 unități de personal. Astfel, circa 28 de unități de personal din efectiv îl constituie personalul de conducere și de suport. Această formulă este valabilă și pentru alte inspectorate raionale.

De exemplu, Inspectoratul raional de Poliție Basarabeasca, care are un efectiv- de 3,4 ori mai puțin decât Inspectoratul de Poliție Bălți – doar de 75 unități, ponderea efectivului de conducători o formează 8 unități de personal; resurse umane – 4 unități de personal, contabilitate – 1 unitate de personal, logistică – 1 unitate de personal, secretariat – 1 unitate de personal, asistență juridică – 0, comunicații - 0. Astfel, circa 15 de unități de personal din efectiv îl constituie personalul de conducere și de suport, ceea ce constituie 20% din efectivul total al inspectoratului. În plus, la caz, e de remarcat absența serviciilor asistență juridică și comunicații, care, de altfel, oricum sunt necesare.

După cum se poate observa, indiferent de numărul personalului din inspectoratele raionale, ponderea personalului de conducere și de suport o constituie circa 20% din numărul total al efectivului.

Subsecvent, s-a observat că un efect negativ al structurii actuale a Poliției, pe principiu de structură raională, este vacanța funcțiilor.

Apariția funcțiilor vacante este un fenomen firesc în orice sistem sau organizație, inclusiv și în Poliție. Însă, cu cât mai mică, din punct de vedere numeric, este entitatea, cu atât mai simțit este impactul survenirii vacanței unui număr mic de funcții. Dimpotrivă, cu cât mai mare, ca număr de funcții, este structura entității, cu atât mai puțin este simțită vacanța funcțiilor.

În așa fel, circuitul cadrelor (*angajarea-concedierea*) într-o unitate de poliție la nivelul unui inspectorat raional creează dificultăți sau chiar blocaje în activitatea poliției anume în teritoriul acestui raion. Povara volumului de lucru al funcției devenite vacante cade proporțional de mult pe umerii celorlalți angajați. În același timp, nu totdeauna o astfel de povară suplimentară este remunerată suplimentar, iar aceasta descurajează angajații.

Deseori, cauza unor astfel de fenomene, nu neapărat calitatea condițiilor de muncă sau salariu în Poliție, se regăsește în condițiile de dezvoltare economică, demografică și de altă natură a raionului însăși.

O lacună reprezintă potențialul redus de management operațional, activitate puțin dezvoltată la nivelul inspectoratelor. Este dificil de identificat mulți conducători buni, vine instruiți și experimentați.

Necorespunzătoare este și capacitatea analitică pe segmente funcționale și teritorii mici, mai ales când este vorba de fenomene care apar și se dezvoltă pe teritoriile mai multor raioane.

La fel, este puțin dezvoltată comunicarea publică și efectele unei activități de profilaxie. Este minimalizată capacitatea de reacționare la „evenimente de amploare mare”.

Sunt cunoscute situațiile când inspectoratele de poliție teritoriale apelează la intervenția forțelor cu competență generală pe întreaga țară, inducând percepția de capacitate limitată de reacționare pentru poliția din teritoriu.

Realizarea procesului de regionalizare v-a oferi oportunitatea de a „deplasa” resursele umane pe întreg teritoriul regiunii, care nu se v-a limita la granițele unui raion, dar cuprinde mult mai multe raioane.

Mai mult ca atât, se poate observa că până și autoritățile publice locale sunt supuse procesului de amalgamare, care în mare parte se datorează aceluiași factori.

Provocări în procesul de asigurare a ordinii publice și patrulării polițienești:

Prezența polițienească efectivă și activă în comunitate denotă un nivel calitativ de securitate, dar și operativitatea capacității de reacție în toată aria de responsabilitate.

Un factor decisiv care urmează a fi luat în seamă este că, în perioada de dezvoltare tehnică și de digitalizare, multe din procedeele vechi de asigurare a prezenței forțelor de ordine în comunitate se fac caduce, ori tehnologiile moderne permit soluționarea unui spectru de chestiuni mult mai vast, decât cele care erau operabile acum 20-30 de ani.

De exemplu, la moment, se poate renunța la repartizarea omogenă a forțelor de reacționare polițienești pe întreg teritoriul Republicii Moldova, cu concentrarea acestora în focarele destabilizării ale ordinii și securității publice. În plus, procesul de tehnologizare permite concentrarea personalului pe segmentele de activitate care pot fi gestionate în exclusivitate de om, iar restul activităților rămân pe seama roboticii.

De asemenea, din punct de vedere logistic, Poliției trebuie să fie adaptată, astfel încât să poată răspunde efectiv la particularităților provocărilor.

Se accentuează că, la capitolul capacității de menținere și restabilire a ordinii și securității publice, se atestă o stare de lucruri deplorabilă în raioanele țării. Acest fapt se datorează și lipsei de capacitate a Carabinierilor, care nu dețin structuri teritoriale capabile să desfășoare misiuni de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice pe întregul teritoriu național.

Principiile regionalizării activității Poliției:

1) proporționalitatea – competențele/activitățile polițienești și resursele alocate acestora vor fi repartizate echilibrat între nivelul central, regional și local, precum și din punct de vedere geografic, demografic, socio-economic și operativ;

2) optimizarea managerială – noua arhitectură organizațională va armoniza numărul de omologi decizionali și operaționali de la nivel regional, oferind o proporționalitate între număr de manageri și volum de efort managerial. Totodată, se va fluidiza comunicarea internă și externă, cu facilitarea procesului decizional la îndeplinirea funcțiilor manageriale;

3) eficacitatea și eficiența organizatorică și funcțională – modelul regional al activității Poliției urmează să sporească calitativ gradul de îndeplinire a atribuțiilor și misiunilor, precum și să crească calitatea serviciului public, nivelul de satisfacție a comunității și imaginea instituției, în condiții de utilizare rațională și economică a resurselor alocate;

4) concentrarea administrativă și descentralizarea operațională – modelul regional va permite concentrarea funcțiilor administrative la structurile capabile să le realizeze, concomitent cu descentralizarea operațională către inspectoratele teritoriale de Poliție, care pot controla eficace mediul operativ și dezvolta relații în comunitate;

5) sustenabilitatea operațională și administrativă – structurile regionale vor deține capacitatea de a-și gestiona activitatea cu grad înalt de autonomie operațională și administrativă;

6) prioritatea misiunilor locale – structurile proprii ale Direcțiilor regionale de poliție vor îndeplini preponderent activități în beneficiul și pentru sprijinirea subdiviziunilor teritoriale, fiind mai apte să soluționeze problemele locale;

7) servicii preponderent pentru personal – structurile administrative vor desfășura activități îndreptate preponderent către deservirea calitativă a personalului și asigurarea necesităților profesionale ale acestuia;

8) complementaritatea operațională – Direcțiile regionale de poliție vor fi susținute operațional de către subdiviziunile omoloage de Carabinieri și de către alte structuri de specialitate regionale ale Inspectoratului General la Poliției și Ministerului Afacerilor Interne.

Actele normative ce urmează a fi modificate:

1. Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul Polițistului;
2. Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției;

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul și obiectivele regionalizării Poliției

Scopul regionalizării activității Poliției este optimizarea organizatorică și funcțională în profil teritorial, pentru realizarea echilibrelor necesare între diferitele categorii de atribuții și de personal, prin plasarea competențelor manageriale, operative și administrative la nivelurile optime de eficacitate și eficiență, în vederea creșterii calității serviciului public și a gradului de îndeplinire a atribuțiilor și misiunilor specifice.

Obiectivele procesului de regionalizare a poliției sunt:

1. Sporirea eficienței utilizării resurselor publice;
2. Administrarea predictibilă a veniturilor și cheltuielilor bugetare;
3. Furnizarea serviciilor publice de calitate și accesibile, în corespundere cu necesitățile cetățenilor;
4. Transparența activităților entităților regionalizate ale Poliției;
5. Regionalizarea cheltuielilor publice;
6. Eficientizarea modului de gestionare funcțională;
7. Reducerea cheltuielilor administrative;

Totodată, se va asigura implementarea principiului celei mai apropiate patrulare. Odată cu implementarea acestui principiu va reacționa cel mai apropiat Echipaj al Poliției de reacționare operativă, chiar dacă incidentul are loc în alt sector sau raion. Astfel, pornind de la faptul că, actualmente, în cadrul inspectoratelor teritoriale de poliție activează câte 2 echipaje de poliție, urmare a procesului de regionalizare acestea vor putea interveni în exteriorul razei de circumscripție a inspectoratului teritorial de poliție, fapt ce va determina reducerea timpului de reacție.

Pentru optimizarea organizatorică și funcțională Inspectoratului General al Poliției la nivel teritorial vor fi desfășurate următoarele acțiuni:

- 1) înființarea a 3 Direcții regionale de poliție, ca structuri cu personalitate juridică;
- 2) concentrarea la Direcțiile Regionale de Poliție a atribuțiilor administrative și a unor competențe operaționale;
- 3) soluționarea aspectelor de resurse umane aferente regionalizării;
- 4) soluționarea aspectelor financiare și logistice aferente regionalizării.

Principalele prevederi ale proiectului și elementele noi care se conțin în cuprinsul acestuia:

1. Modificările operate la art. 14 din Legea nr. 320/2012 elimină interpretările care vizau competența generală a subdiviziunilor specializate ale Inspectoratului General al Poliției. Astfel, devine evident că subdiviziunile specializate al Poliției dețin competență teritorială pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

2. Modificările aduse art. 15 din Legea nr. 320/2012 vor permite reorganizarea Poliției naționale prin regionalizarea acesteia. Ca rezultat, subdiviziunile teritoriale ale Poliției vor fi:

Regionale:

- a) Direcția regională de poliție Nord;
- b) Direcția regională de poliție Centru;
- c) Direcția regională de poliție Sud;

Teritoriale:

- a) Direcției de poliție a municipiului Chișinău;
- b) Direcției de Poliție a UTA Găgăuzia;

Calitatea de persoane juridice o vor deține doar direcțiile de poliție menționate mai sus. Prin acte normative departamentale, aprobate de ministrul afacerilor interne, se va stabili structura subdiviziunilor teritoriale.

3. Articolul 21 din Legea nr. 320/2012 se propune a fi modificat în sensul delimitării clare dintre competențele și atribuțiile Poliției în partea ce ține de menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice.

Astfel, Poliția va deține competență exclusivă în partea ce ține de menținerea ordinii și securității publice, fiind sprijinită, după necesitate, de alte autorități publice responsabile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne sub coordonarea și comanda operativă a Poliției.

Pe cale de consecință, acțiunile de asigurare și restabilire a ordinii și securității publice sunt puse în sarcina altor autorități publice responsabile din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (*Inspectoratul general de Carabinieri*). Totodată, s-a prevăzut că Poliția sprijină autoritățile publice responsabile de asigurare și restabilire a ordinii publice sub coordonarea și comanda operativă a acestor autorități publice.

Acest model de intervenție are menirea identificării fără echivoc a factorilor decidenți și responsabili de coordonarea acțiunilor de menținere, asigurare sau restabilire a ordinii și securității publice.

4. Articolul 24 din Legea nr. 320/2012 reglementează competența teritorială a angajaților Poliției din cadrul Direcțiilor regionale de poliție. Modelul propus oferă angajaților Poliției, ce activează în una din Direcțiile regionale de poliție, competență pe întreg teritoriul Direcției regionale de poliție. Astfel, va fi posibilă repartizarea egală a materialelor, fapt ce va determina asigurarea echității în partea ce ține de volumul de muncă.

5. Modificările 25 din Legea nr. 320/2012 vor contribui la protecția și securitatea angajaților Poliției.

6. Totodată, legea urmează să intre în vigoare în termen de un an de la data adoptării. Motivul derogării de la regula generală de intrare în vigoare a actelor normative rezidă în necesitatea elaborării documentației de proiect pentru viitoarelor sedii ale Direcțiilor regionale de poliție Nord și Sud, care au fost identificate, dar urmează a fi reparate și re tehnologizate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Menționăm că, în urma analizelor efectuate, nu au fost identificate opțiuni alternative.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Potrivit pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției efectivul-limită al Inspectoratului General al Poliției și al subdiviziunilor specializate și teritoriale ale acestuia este de 9126 de unități de personal.

Reorganizarea Poliției prin regionalizarea acesteia nu necesită majorarea efectivului limită al Inspectoratului General al Poliției și al subdiviziunilor specializate și teritoriale ale acestuia, acest proces va opera cu resursele existente.

În partea ce se referă la impactul structural și instituțional al regionalizării Poliției asupra sistemului administrației publice, se menționează că nu au fost identificați factori determinatori de costuri financiare suplimentare. Interacțiunea Poliției teritoriale cu sistemului administrației publice se va desfășura potrivit aceluiași principii.

Inspectoratele teritoriale de poliție din cadrul unităților administrativ teritoriale ale Republicii Moldova vor activa în continuare, diferența fiind că acestea nu vor mai avea personalitate juridică și că vor fi formate exclusiv din structuri operaționale, iar întreg personalul administrativ al inspectoratelor teritoriale de poliție va fi concentrat în cadrul Direcțiilor regionale de poliție.

Teritorial, Poliția va fi organizată în Direcții regionale de poliție (Nord, Centru și Sud), fiecare dintre ele având în subordonare Inspectorate teritoriale de poliție. Pe lângă aceste subdiviziuni teritoriale, în municipiul Chișinău și UTA Găgăuzia vor activa, în continuare Direcțiile teritoriale de poliție.

Totodată, prin acest proiect de lege se stabilește că Poliția va avea competență la menținerea ordinii și securității publice și va sprijini alte autorități publice la asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice. În prezent, cadrul normativ nu delimitează clar care este sfera de competență a Poliției și care este sfera de competență a Inspectoratului General de Carabinieri. Pentru a nu lăsa loc de interpretări și ambiguități, prezentul proiect de lege prevede expres că Poliția se va îngriji de menținerea ordinii și securității publice, iar Inspectoratul General de Carabinieri de asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice. Totodată, s-a reglementat un mecanism de cooperare și coordonare a cazurilor în care Poliția este sprijinită de Inspectoratul General de Carabinieri și invers. Acest mecanism urmează a fi dezvoltat prin acte normative emise de ministrul afacerilor interne.

Efectele prognozate pe termen scurt, mediu și lung urmare a realizării procesului de regionalizare și delimitare clară a competențelor Poliției sunt:

- Scăderea timpului de reacționare a Poliției teritoriale (din raioane) cu minimum 15 minute;
- Implementarea principiului celei mai apropiate patrulare;
- Reducerea funcțiilor de birou cu minim 8 %;

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Costurile estimative pentru implementarea prezentului proiect de lege pot fi reprezentate după cum urmează:

1. Ipotetic, dacă întreg personalul Poliției naționale, ce urmează a fi indisponibilizat, va refuza noile poziții în cadrul Direcțiilor regionale de Poliție, atunci suma ce urmează a fi achitată pentru zilele de concediu neutilizate constituie 236.600 mii lei.

2. Ipotetic, dacă întreg personalul Poliției naționale, ce urmează a fi indisponibilizat, va refuza noile poziții în cadrul Direcțiilor regionale de Poliție, atunci suma ce urmează a fi achitată în calitate de indemnizație de eliberare din serviciu constituie 270.600 mii lei.

Totuși, sumele indicate mai sus urmează a fi tratate corespunzător, fiindcă se preconizează că majoritatea funcționarilor publici cu statut special vor accepta noile poziții în cadrul Direcțiilor Regionale de poliție, fapt ce va contribui la reducerea considerabilă a sumelor menționate mai sus.

În plus, procesul de regionalizare va presupune reducerea unor funcții de conducere, fapt ce va determina economii în sumă de 30.482,65 mii lei, mijloace financiare ce pot fi utilizate

pentru achitarea zilelor de concediu neutilizate și a indemnizație de eliberare din serviciu funcționarilor publici cu statut special ce vor refuza noile poziții.

Totodată, pentru operaționalizarea sediilor Direcțiilor regionale de poliție sunt preconizate următoarele cheltuieli:

Direcția regională de poliție Centru

- a) Suma estimativă pentru actualizarea divizului de proiect 45 mii lei;
- b) Suma estimativă pentru efectuarea lucrărilor de reparație este de 42545,44 mii le.

Direcția regională de poliție Nord

- a) Suma estimativă pentru întocmirea documentației de proiect constituie 1900 mii lei.
- b) Suma estimativă pentru efectuarea lucrărilor de reparație urmează a fi stabilită după elaborarea devizului de cheltuieli, adică a documentației de proiect.

Direcția regională de poliție Sud

- a) Suma estimativă pentru întocmirea documentației de proiect constituie 900 mii lei.
- b) Suma estimativă pentru efectuarea lucrărilor de reparație urmează a fi stabilită după elaborarea devizului de cheltuieli, adică a documentației de proiect.

Subsecvent, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 684/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice, cheltuielile pentru operaționalizarea sediilor vor fi incluse în Sistemul informațional „*Registrul proiectelor de investiții capitale*”, pentru ca ulterior să poată fi examinate în cadrul Comitetului interministerial pentru planificarea strategică (CIPS), ori, conform Regulamentului, în CBTM/legea bugetului de stat sunt incluse proiectele de investiții eligibile selectate de CIPS.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prezentul proiect de lege va avea un efect pozitiv indirect asupra sectorului privat indiferent de genul de activitate economic, mărimea afacerii, amplasamentul regional sau alte caracteristici. Efectul pozitiv al impactului economic consistă în faptul că entitățile juridice de drept privat, bucurându-se de un grad suficient de securitate, vor putea dezvolta planuri de continuitate a afacerii, fapt ce va conduce la dezvoltarea acestora, pe de o parte și, pe de altă parte, creșterea contribuțiilor la bugetul de stat consolidat.

4.4. Impactul social

Cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini sau apatrizii vor avea încrederea că Poliția națională este capabilă să intervină prompt în cazurile de violare a drepturilor și libertăților acestora. Prin urmare, se va asigura confortul social și dezvoltarea economică a țării. Este cunoscut faptul că capacitatea statului de asigurare a unui mediu economic securizat atrage investițiile străine și, în consecință, crește oferta de muncă, ceea ce duce, în mod inevitabil, la scăderea nivelului de sărăcie. De asemenea, va crește calitatea serviciilor sociale, culturale și educaționale, fiindcă odată ce aceste sectoare vor fi protejate corespunzător, accentul se va pune pe îmbunătățirea acestora.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

După realizarea procesului de regionalizare, funcțiile de birou din cadrul Inspectoratelor teritoriale de poliție, inclusiv cele de colectare și gestionare a datelor, vor fi concentrate în cadrul Direcțiilor regionale de poliție. În acest mod, se va ușura procesul de verificare a procesului de colectare și protecție a datelor cu caracter personal de către angajații Poliției.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prezența Poliției naționale în teritoriu, în funcție de necesități, va asigura neadmiterea sau curmarea și sancționarea actelor ce atentează sau influențează în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen. Astfel, se va crea un cadru favorabil pentru dezvoltarea măsurilor menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale.

4.5. Impactul asupra mediului

Prezentul proiect de lege va avea un impact pozitiv indirect asupra mediului în măsura în care prezența Poliției în teritoriu va descuraja orice acte de utilizare contrar legii a resurselor naturale, a resurselor regenerabile și neregenerabile, a emisiilor de gaze cu efect de seră, poluarea și deșeuri, precum și alți factori care influențează calitatea mediului înconjurător.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară:

1. Ministerul Finanțelor;
2. Ministerul Afacerilor Externe;
3. Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
4. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;
5. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
6. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
7. Ministerul Apărării;
8. Ministerul Educației și Cercetării;
9. Ministerul Culturii;
10. Ministerul Sănătății;
11. Ministerul Mediului;
12. Ministerul Energiei;
13. Cancelaria de Stat;
14. Congresul Autorităților Locale din Moldova

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost plasat pe site-ul web Particip.gov.md la adresa: <https://particip.gov.md/ru/document/stages/proiectul-de-hotarare-a-guvernului-pentru-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative/10599>;

7. Concluziile expertizelor

Se va completa ulterior.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Lista actelor normative ce urmează a fi modificate:

1. Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul Polițistului;

Lista actelor normative ce urmează a fi modificate pentru implementarea prevederilor proiectului de lege:

1. Hotărârea Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției;
2. Hotărârea Guvernului nr. 266/2016 cu privire la lista serviciilor publice descentralizate administrate în mod direct/din subordinea ministerelor și a altor autorități administrative centrale.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prezentului proiect de lege Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției vor desfășura acțiuni pentru:

1. Identificarea viitoarelor sedii ale Direcțiilor regionale de poliție;
2. Modificarea Hotărârii Guvernului nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției în sensul reglementării noii structuri ai Inspectoratului General al poliției;
3. Elaborarea cadrului normativ intern pentru punerea în aplicare a legii și reglementarea cooperării Poliției și altor autorități responsabile de menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice.

Ministră

Daniella MISAIL-NICHTIN